

Seat No. : _____

MI-102

March-2021

B.A., Sem.-I

Sanskrit (Compulsory)

(नीतिशतकम्)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

सूचना : नीचे आपे ल प्रश्नोभांथी कोर्षपण त्रण प्रश्नोनां जवाब लणो.

1. भर्तृहरिनुं शुवन अने तेमनी त्रण कृतिओनी विगते यर्या करो. 14
Discuss in detail the life and three literary contributions (“शतकत्रयम्”) of Bhartruhari.
2. नीतिशतकनुं नीतिग्रंथ तरकि मलत्त्व दर्शावो. 14
Evaluate “Nitishatakam” as an ethical book.
3. भर्तृहरिअे करे ल सञ्जन प्रशंसा पर समीक्षात्मक नोंध लणो. 14
Write detailed critical note on Bhartruhari’s praising of Gentle person/Noble person.
4. नीतिशतकने आधारे विद्या अने विद्वाननी प्रशस्ति करो. 14
Explain fully importance of knowledge and scholar according to Nitishatakam.
5. नीचे आपे ला श्लोकोभांथी कोर्षपण जे श्लोकोनो अनुवाद करी सविस्तार समजवो : 14
(Translate & Explain any two verses.)
(अ) निन्दन्तु नीतिनिपुणा यदि वा स्तुवन्तु
लक्ष्मीः समाविशतु गच्छतु वा यथेष्टम् ।
अधैव वा मरणमस्तु युगान्तरे वा
न्यायात्पथः प्रविचलन्ति पदं न धीराः ॥
(ब) पापान्बिवारयति योजयते हिताय
गुह्यं च गूहति गुणान्प्रकटी करोति ।
आपदुतं च न जहाति ददाति काले
सन्मित्रलक्षमभिदं प्रवदन्ति सन्तः ॥

(क) ऐश्वर्यस्य विभूषणं सुजनता शौर्यस्य वाक्संयमो
ज्ञानस्योपशमः श्रुतस्य विनया वित्तस्य पात्रे व्ययः ।
अक्रोधस्तपसः क्षमा प्रभवितुधर्मस्य निर्व्याजता
सर्वेषामपि सर्वकारणमिदं शीलं च भूषणम् ॥

6. नीचे आपे ल टूंकनोंधोभांथी कोईपणु भे टूंकनोंध लभो : 14
Write any **two** short notes.
(1) मूर्खजन उपहास - Characteristics of foolish person.
(2) दूर्जननिंदा - Characteristics of wicked person.
(3) मैत्री - Importance of friendship.
(4) धननो भडिभा - Importance of wealth.
7. नीचेनाभांथी कोईपणु भे सूक्ति ससंदर्भ समभावो : 14
Explain any **two** reference to context.
(1) मनस्वी कार्यार्थी न गणयति दुःखं न च सुखम् ।
(2) छायेव मैत्री खलसज्जनानाम् ।
(3) स्वभाव एवैष परोपकारिणाम् ।
8. नीतिशतकभने आधारे “पुरुषार्थप्रशंसाः” नुं विस्तारथी वार्णन करो. 14
Explain fully the Importance of hardwork (पुरुषार्थप्रशंसाः) according to Nitishatakam.

Part - II Compulsory

9. नीचे आपे ल प्रश्नोना जवाब विकल्पोभांथी योग्य विकल्प पसंद करी उत्तर लभो. (कोईपणु चार) 8
Answer any **four** from the following by choosing appropriate option :
(1) सङ्गननी मैत्री _____ जेवी होय छे.
Friendship of a noble person is like _____.
(A) जल-अग्नि (Water-fire)
(B) दूध-पाणी (Milk-water)
(C) पृथ्वी-आकाश (Earth-sky)
(2) सुभ के दुःभने _____ महत्त्व आपता नथी.
_____ is not giving importance to misery-happiness.
(A) दंभी पुरुष (Hypocritical person)
(B) स्वभानी पुरुष (Self respected person)
(C) धनवान पुरुष (Wealthy person)

- (3) _____ મહાપુરુષોનો સ્વભાવ હોય છે.
_____ is the nature of a noble person.
- (A) વિપત્તિમાં ધૈર્ય (Patience in trouble)
(B) વિપત્તિમાં રૂઢન (Crying in trouble)
(C) વિપત્તિમાં હાસ્ય (Laughter in trouble)
- (4) સભામાં _____ પ્રકારનો માણસ ભર્તૃહરિને શૂળની જેમ ભોંકાય છે.
_____ kind of man prick like thorn to Bhartruhari in an assembly.
- (A) દૂર્જન: (Wicked person)
(B) મિત્ર: (Friend)
(C) સજ્જન: (Noble person)
- (5) _____ માણસને નાના કે મોટા બનાવે છે.
_____ makes a man great or small.
- (A) રાજ્ય શાસન (Governance)
(B) ધન વ્યવસ્થા (Wealth)
(C) શૂરવીરતા (Bravery)
- (6) _____ પુરુષ જ્યાં જાય છે ત્યાં આપત્તિઓ પણ જાય છે.
Calamities follows to _____.
- (A) અભાગી પુરુષ (Hardluck Person)
(B) શૂરવીર પુરુષ (Brave Person)
(C) ધનવિહીન પુરુષ (Wealthless Person)
- (7) બધા ગુણો _____ ને આશ્રય રહે છે.
All virtues are dependent on _____.
- (A) સોનું (Gold)
(B) ભાગ્ય (Luck)
(C) બળ (Strength)
- (8) _____ આ દુર્જનોને સ્વભાવથી જ સિદ્ધ છે.
_____ is the basic nature of wicked person.
- (A) કારણ વિના ઝઘડો (Fight without reason)
(B) પોતાના ધનની ઈચ્છા (Desire of own wealth)
(C) દાન આપવું (To donate)

